

Mary L. Trump

**PREA MULT ȘI
NICIODATĂ DESTUL**

**CUM A CREAT FAMILIA MEA
CEL MAI PERICULOS OM DIN LUME**

Bookzone
BUCUREȘTI, 2020

CUPRINS

Notele autorului	11
Prolog	13

PARTEA ÎNTÂI

TOTUL S-A NĂSCUT DIN CRUZIME	37
CAPITOLUL 1 Casa cu C mare	39
CAPITOLUL 2 Fiul cel mare	63
CAPITOLUL 3 Eu-sunt-Donald	73
CAPITOLUL 4 Aripi frânte	89

PARTEA A DOUA

DE PARTEA GREȘITĂ A LUMII	101
CAPITOLUL 5 La pământ	103
CAPITOLUL 6 Învingători și perdanți	115
CAPITOLUL 7 Linii paralele	125
CAPITOLUL 8 Viteză cosmică	149

PARTEA A TREIA

FUM ȘI OGLINZI	179
CAPITOLUL 9 Arta de a te lăsa salvat	181
CAPITOLUL 10 Întunericul se lasă încet	211
CAPITOLUL 11 Banii vorbesc	227
CAPITOLUL 12 Dezastrul	237

PARTEA A PATRA

CEA MAI PROASTĂ INVESTIȚIE

FĂCUTĂ VREODATĂ 243

CAPITOLUL 13 Când politica

deservește interesul propriu 245

CAPITOLUL 14 Funcționar public

în locuințe publice 263

Epilog: Al zecelea cerc 277

Mulțumiri 283

Dspre autoare 285

Nota autorului

Mare parte a acestei cărți ia naștere din amintirile mele. Cât privește evenimentele la care nu am asistat personal, m-am bazat pe conversații și interviuri, multe dintre ele înregistrate, cu membrii familiei mele, prieteni de familie, vecini și asociați. Am reconstruit unele dialoguri, așa cum mi le-am amintit sau cum mi-au fost povestite. În cazul dialogurilor la persoana întâi, intenția mea a fost să redau esența și nu să citez cuvânt cu cuvânt ce s-a spus. Am recurs, de asemenea, la acte legale, extrase de cont, declarații fiscale, jurnale personale, documente de familie, scrisori, e-mailuri, texturile unor mesaje, fotografii și dosare.

În general, am utilizat surse din presă, cum ar fi investigația ziaristilor David Barstow, Susanne Craig și Russ Buettner, publicată pe 2 octombrie 2018 în *The New York Times*, precum și materiale publicate în *Washington Post*, *Vanity Fair*, *Politico*, pe site-ul web TWA Museum, dar și volumul lui Norman Vincent Peale, *The Power of Positive Thinking*¹. Informațiile privitoare la demolarea parcului de distracție Steeplechase Park provin de pe site-ul Coney Island History Project², din *Brooklyn Paper* și din articolul publicat pe 14 mai 2018 de Dana Schulz, pe site-ul 6sqft.com. Îi mulțumesc profesorului de psihologie Dan P. McAdams pentru tot ce m-a învățat în legătură cu

¹ *Puterea gândirii pozitive*. (n. tr.)

² Proiectul Istoria Insulei Coney (n. tr.)

„omul care-și trăiește viața pe episoade”³. Rămân recunoscătoare ziaristilor Wayne Barrett, David Corn, Michael D’Antonio, David Cay Johnston, Tim O’Brien, Charles P. Pierce și Adam Serwer pentru toate informațiile privind istoria, afacerile și presupusele fraude comise de familia Trump. Aș dori să le mulțumesc, de asemenea, lui Gwenda Blair, Michael Kranish și Marc Fisher, cu o mică notă: tatăl meu avea patruzeci și doi, nu patruzeci și trei de ani, când a murit.

³ *The episodic man* (în limba engleză, în original). (n.tr.)

Prolog

Mi-a plăcut dintotdeauna numele pe care îl port. Când eram copil, prin anii '70, în tabăra de navigație, toată lumea îmi zicea Trump. Mă simțeam mândră. Nu pentru că numele era sinonim cu putere și avuție (pe atunci, familia mea era cunoscută doar în Brooklyn și Queens), ci pentru că suna într-un fel care mi se potrivea: aveam șase ani și mă simțeam invincibilă. În anii '80, când eram la facultate, iar unchiul meu, Donald, începuse să-și pună numele pe toate acele clădiri din Manhattan, relația mea cu numele pe care îl purtam a devenit mai complicată.

Treizeci de ani mai târziu, pe 4 aprilie 2017, stăteam liniștită în vagonul unui tren Amtrak, cu destinație Washington, DC; mergeam la o cină de familie la Casa Albă. Primisem cu zece zile înainte o invitație, prin e-mail, la ziua de naștere a mătușilor mele: Maryanne, care împlinea optzeci de ani, și Elizabeth, care împlinea șaptezeci și cinci. Fratele lor mai mic, Donald, se instalase în Biroul Oval în luna ianuarie a aceluiași an.

Intrând în gara Union Station, cu tavanele sale boltite și podeaua din plăci de marmură albă și neagră, am trecut pe lângă un vânzător care fixase pe o pânză așezată pe un șevalet insigne roșii cu numele meu de familie barat: DEPORTAȚI-L PE TRUMP, LA GUNOI CU TRUMP și TRUMP E DRACU' GOL.

Mi-am pus ochelarii de soare, am mărit pasul și am luat un taxi care m-a dus la Trump International Hotel, unde familia mea era găzduită gratis în acea noapte. După formalitățile de cazare, m-am plimbat prin atrium, privind tavanul de sticlă prin care se vedea cerul albastru. Candelabre de cristal cu trei niveluri, care atârnav de grinda centrală, luminau blând priveliștea. Pe o parte fotolii, divanuri și canapele albastru regal, bleu și crem, aranjate în grupuri mici; de cealaltă parte, mese și scaune înconjurau un bar mare, unde stabilisem să mă întâlnesc cu fratele meu. Mă așteptasem ca hotelul să arate vulgar și sclipicios. Dar nu era așa.

Și camera mea era aranjată cu bun gust. Numai că numele meu era aplicat, practic, pe absolut toate obiectele: șampon TRUMP, balsam de păr TRUMP, papuci TRUMP, cască de duș TRUMP, cremă de pantofi TRUMP, set pentru cusut TRUMP și halat TRUMP. Am deschis frigiderul, am luat o sticlă de vin alb TRUMP și am dat-o pe gâtul meu de TRUMP, ca să ajungă în sângele meu de TRUMP și să-mi stimuleze centrul plăcerii creierului meu de TRUMP.

O oră mai târziu, m-am întâlnit cu fratele meu, Frederick Crist Trump al III-lea, căruia încă de mică, îi spuneam Fritz, și cu soția lui, Lisa. Curând, ni s-au alăturat și celelalte rude: mătușa Maryanne - respectat judecător la Curtea de Apel și cea mai mare dintre cei cinci copii ai lui Fred și Mary Trump, unchiul Robert - junele familiei, care a lucrat o scurtă vreme pentru Donald, în Atlantic City, până când drumurile li s-au despărțit într-un mod urât, la începutul anilor '90, împreună cu iubita sa, mătușa Elizabeth - fata mijlocie a familiei Trump, cu soțul ei, Jim - vărul meu, David Desmond - singurul copil al mătușii Maryanne și cel mai în vârstă nepot Trump, cu soția sa, și câțiva dintre cei mai apropiați prieteni ai

mătușilor mele. Singurul care lipsea de la reuniunea de familie era tatăl meu, Frederick Crist Trump Jr., fiul cel mare, căruia toți îi spuneau Freddy. Murise de mai bine de treizeci și cinci de ani.

Când ne-am adunat, în sfârșit, am fost preluați de agenții de securitate ai Casei Albe, care ne așteptau afară, și ne-am înghesuit, care cum a putut, în două microbuze ale Casei Albe ca o echipă de juniori de „lacrosse”. Invitații nu se simțeau confortabil așa, striviți ca sardinele, pe scaunele neîncăpătoare, și cei mai în vârstă au fost nevoiți să-și negocieze locurile. Mă întrebam de ce Casa Albă nu trimisese o limuzină măcar pentru cele două sărbătorite.

Zece minute mai târziu, când ne-am oprit pe aleea de lângă Peluza de Sud, din cabina de pază au apărut doi gardieni care au făcut verificări sub autovehicule înainte de a ne permite să trecem dincolo de poarta principală. După alte câteva minute, ne-am oprit și am fost debarcați lângă o clădire mică de securitate, adiacentă cu East Wing⁴. Am intrat unul câte unul, fiind chemați pe nume; ni s-au înapoiat poșetele și telefoanele și am trecut prin detectorul de metale.

Odată intrați în Casa Albă, grupați câte doi sau câte trei, am trecut prin holuri nesfârșite, cu ferestre cu vedere spre grădini sau decorate cu tablouri ale fostelor Prime Doamne. M-am oprit în fața portretului lui Hillary Clinton și am rămas tăcută, un minut, întrebându-mă cum a fost posibil așa ceva.

Nu mi-aș fi imaginat niciodată, dar niciodată, că voi ajunge să vizitez Casa Albă și mai ales în asemenea circumstanțe. Mi se părea totul ireal. Am privit în jurul meu. Casa Albă era elegantă, maiestoașă, impunătoare, iar eu urma să-l revăd, după opt ani, pe unchiul meu, care locuia aici.

⁴ Aripa de est a Casei Albe. (n. tr.)

Am ieșit din umbra holurilor, ajungând pe veranda care înconjura Grădina cu Trandafiri, și ne-am oprit în fața Biroului Oval. Prin vitrajele ușilor în stil francez puteam vedea întâlnirea în desfășurare. Vicepreședintele Mike Pence stătea retras, în vreme ce purtătorul de cuvânt al Casei Albe, Paul Ryan, senatorul Chuck Schumer și o duzină de kongresmeni și persoane aparținând cabinetului îl înconjurau pe Donald, care stătea așezat la biroul „Resolute”.

Scena îmi amintea de una dintre tacticile folosite de bunicul: îi obliga întotdeauna pe cei care aveau ceva de cerut să vină la el, fie la biroul Brooklyn, fie la casa din Queens, ținându-i în picioare în timp ce el stătea jos. La sfârșitul toamnei anului 1985, după ce îmi luasem un an sabatic de la Universitatea Tufts, am mers la el să-i cer permisiunea de a mă întoarce la școală. A privit în sus și mi-a spus că este o prostie.

– Ce nevoie ai să faci asta? Mergi la o școală profesională și ia-ți diplomă de recepționeră.

– Vreau să am o licență.

Probabil folosisem un ton iritat, pentru că bunicul și-a îngustat ochii, privindu-mă ca și cum m-ar fi reevaluat. Colțul gurii i se ridicase mai întâi într-un rânj, apoi râse.

– Ce obraznicie! spuse.

Câteva minute mai târziu, întâlnirea lua sfârșit.

Biroul Oval era mai mic și mai puțin intim decât mi-l imaginasem. Chiar lângă ușă, se aflau vărul meu Eric și soția sa, Lara, pe care nu o întâlnisem niciodată.

– Bună, Eric, am spus, sunt verișoara ta, Mary.

– Știu cine ești, răspunse el.

– Nu ne-am văzut de mult. Cred că, ultima dată când ne-am întâlnit, eram încă la liceu.

– Probabil, a spus el ridicând din umeri.

Și a plecat fără să mi-o prezinte pe soția sa.

Am privit în jur. Ni se alăturaseră Melania, Ivanka, Jared și Donny; ne strânseserăm în jurul lui Donald, care nu se ridicase de pe scaun. Mike Pence continua să pândească din partea cealaltă a camerei, cu un zâmbet obosit pe față, ca o guvernantă pe care toți voiau să o evite.

L-am ținut cu privirea, sperând că-l voi face să se uite spre mine, dar nu se întâmplă.

– Atenție, vă rog, spuse cu voce vioaie fotograful Casei Albe, o femeie minionă, îmbrăcată într-un costum negru. Haideți să ne apropiem, ca să putem face câteva fotografii înainte de a merge sus.

Ne-a dat instrucțiuni cum să ne poziționăm în jurul lui Donald, care tot nu se ridicase de la birou.

Fotograful pregăti camera, ridicând-o spre noi.

– Unu, doi, trei, zâmbiți! spuse.

După ce am terminat cu fotografiile, Donald s-a ridicat, indicând spre fotografia alb-negru a bunicului, așezată pe o masă din spatele biroului.

– Nu-i așa că este o poză grozavă cu tata, Maryanne?

Era aceeași fotografie care stătuse pe mășuța din biblioteca bunicilor mei. Bunicul era încă un bărbat tânăr, cu părul negru, mustață și cu o privire poruncitoare, care nu i-a dispărut până când nu s-a îmbolnăvit de demență. O văzuserăm cu toții de mii de ori.

– Poate ar trebui să adaugi și o poză cu mama, sugerează Maryanne.

– Este o idee excelentă! spuse Donald, de parcă nu-i trecuse niciodată prin minte să facă asta. Cineva să-mi aducă o poză a mamei.

Am mai petrecut câteva minute în încăperea aceea, așezându-ne pe rând la biroul „Resolute”. Fratele meu mi-a făcut o poză acolo; privind-o, mai târziu, am avut impresia că bunicul mă păzea ca o fantomă.

Odată ieșiți din Biroul Oval, ni se alătură ghidul Casei Albe pentru a ne însoți la etajul 2, unde se afla Reședința președintelui, după care urma să luăm cina. La etaj, am intrat mai întâi în dormitorul „Lincoln”. Privind în jur, am rămas surprinsă să văd pe noptieră un măr pe jumătate mâncat. În vreme ce ghidul ne povestea despre ce se întâmplase în acea cameră, de-a lungul anilor, Donald făcea diferite remarci, din când în când, declarând că „locul ăsta n-a mai arătat așa bine de pe vremea lui George Washington”. Ghidul a fost politicos și nu l-a corectat; casa fusese redeschisă abia după moartea lui Washington. Grupul se îndreaptă apoi spre Sala Tratatelor și spre Sufrageria oficială.

Donald stătea în prag, salutând oamenii în timp ce intrau. Eu eram printre ultimii. Încă nu îl salutaser și, când mă văzu, întinse degetul spre mine cu o expresie surprinsă pe chip. adăugând:

– Am cerut în mod special să fii invitată aici.

Era genul acela de lucru pe care-l spunea pentru a ferma oamenii. Avea un talent deosebit în a-și adapta comentariile în funcție de situație, ceea ce era cu atât mai impresionant, pentru că știam bine că nu era adevărat. Își deschise brațele și, apoi, pentru prima dată în viața mea, mă îmbrățișă.

Primul lucru pe care l-am remarcat a fost frumusețea sufrageriei oficiale: lemn închis la culoare, perfect lustruit, masa aranjată în cel mai rafinat mod, cardurile cu numele invitaților caligrafiate de mână,

ca și meniul (salată iceberg, piure de cartofi – marca Trump – și file de vită Wagyu). Al doilea lucru pe care l-am remarcat a fost modul în care fusesem așezați la masă. La mine în familie, îți puteai măsura întotdeauna importanța în funcție de locul unde erai așezat. Dar nu mă deranja: toate persoanele în prezența cărora mă simțeam confortabil - fratele meu și soția lui, fata vitregă a lui Maryanne și soțul ei - stăteau toți lângă mine.

Ospătarii au adus sticle de vin roșu și alb.

Vin adevărat, nu vin TRUMP. Ceea ce era uimitor. La nicio întâlnire de familie nu se servise vreodată alcool. În casa bunicilor mei, se servea doar cola și suc de mere.

Jared își făcu apariția în sufrageria oficială la jumătatea cinei.

– Oh, spuse Ivanka bătând din palme, s-a întors Jared din călătoria sa în Orientul Mijlociu. De parcă nu-l întâlnisem cu puțin mai devreme în Biroul Oval.

Se îndreptă spre soția sa, o sărută pe obraz, apoi se aplecă să-i șoptească ceva la ureche lui Donald, care era așezat lângă Ivanka. Discutară cu voce joasă câteva minute. Apoi Jared plecă, ignorându-ne pe toți ceilalți, inclusiv pe sărbătorite. Imediat ce trecu de prag, Donny sări din scaun, luând-o după el ca un cățeluș agitat.

Când sosi desertul, Robert se ridică în picioare, cu un pahar în mână.

– Este o mare onoare să ne aflăm aici, cu președintele Statelor Unite, spuse. Mulțumesc, domnule președinte, pentru invitație și pentru că ați organizat aici ziua de naștere a surorilor noastre.

Mi-am amintit de ultima dată când familia mea sărbătorise Ziua Tatălui, la restaurantul Peter Luger

Steak House, în Brooklyn. Atunci, ca și acum, Rob și Donald ședeau unul lângă celălalt, iar eu, exact de cealaltă parte a mesei, în fața lor. Fără vreo explicație, Donald se întorsese la Rob și îi spusese:

– Ia vezi.

Își descoperise dinții indicând spre gură.

– Ce? întrebuse Rob.

Donald deschise gura mai mare, indicând cu și mai multă emfază. Rob începuse să pară agitat. Habar n-aveam ce se întâmpla, dar am urmărit scena amuzată, sorbind din paharul meu de cola.

– Ia vezi! spusese Donald cu dinții strânși. Ce părere ai?

– La ce te referi?

Stânjenea lui Rob era evidentă. Privi de jur împrejur, pentru a se asigura că nu se uita nimeni la el și adăugă:

– Am ceva între dinți?

Pe masă se aflau câteva castroane cu cremă de spanac, ceea ce putea oferi sens întregii scene. Apoi, Donald își relaxă gura, încetând să mai indice cu degetul. Expresia disprețuitoare de pe chipul său vorbea de la sine, relevând modul exact în care funcționa relația dintre ei.

– Mi-am albit dinții. Cum ți se pare? întrebuse impasibil.

După toastul lui Rob, Donald îi aruncă aceeași privire indiferentă pe care o văzusem cu douăzeci de ani în urmă, la restaurantul Peter Luger. Apoi, cu un pahar de Diet Coke în mână, adresă două vorbe, de formă, mătușilor mele, după care gesticulă spre nora sa.

– Vreau să vă spun ceva despre Lara. Sincer, habar nu aveam cine dracu' era... și totuși, a ținut un

discurs nemaipomenit în timpul campaniei din Georgia pentru a mă susține.

Pe atunci, Lara și Eric erau împreună deja de aproape opt ani, prin urmare, Donald o întâlnise cel puțin la nunta lor. Dar a sunat de parcă Lara nu existase până când nu spusese ceva drăguț despre el în timpul campaniei la președinție. Ca de obicei, pentru Donald povestea conta mai mult decât adevărul, pe care îl sacrifică, fără să se gândească de două ori, dacă minciuna făcea povestea mai interesantă.

– Vă mulțumesc că ați bătut drumul să ne sărbătoriți, spuse Maryanne, când îi veni rândul. Multe s-au schimbat din seara când Freddy i-a pus în cap lui Donald castronul cu piure, de obrăznicătură ce era.

Toți cei care știau povestea cu piureul începură să râdă, mai puțin Donald, care asculta cu brațele încrucișate, îmbufnat, exact cum făcea de fiecare dată când Maryanne aducea vorba de întâmplarea respectivă. Se supăra de parcă ar fi fost, din nou, un băiețel de șapte ani. Era clar că încă îl ustura umiliința pe care o suferise în urmă cu mulți ani.

Pe neașteptate, vărul meu Donny, care încetase să alege după Jared, se ridică și luă cuvântul. În loc să închine paharul în cinstea mătușilor, ținu un fel de discurs demn de o campanie electorală.

– Anul trecut, în noiembrie, poporul american a descoperit pe cineva special, alegând să voteze un președinte care îl va înțelege. Și-a dat seama cum sunt membrii acestei familii și și-a asumat valorile noastre.

M-am uitat la fratele meu dând ochii peste cap. Apoi i-am făcut semn unui ospătar.

– Îmi poți aduce niște vin? l-am rugat.

Se întoarse imediat cu două sticle, întrebându-mă dacă preferam roșu sau alb.

– Da, alb, te rog, am răspuns.

Imediat ce am terminat desertul, toată lumea s-a ridicat. Trecuseră doar două ore de când ajunsese în Biroul Oval, dar cina se încheiase și venise vremea să plecăm. În total, petrecuserăm la Casa Albă de două ori mai mult timp decât stăteam, de obicei, la bunici, de Ziua Recunoștinței sau de Crăciun, dar mult mai puțin timp decât avea să petreacă Donald cu Kid Rock, Sarah Palin și Ted Nugent, două săptămâni mai târziu.

Cineva sugerează să facem fiecare câte o fotografie cu Donald (deci nu cu sărbătoritele). Când îmi veni rândul, Donald surâse către obiectiv, cu degetul mare ridicat în sus, dar oboseala de dincolo de zâmbetul său era evidentă. Îmi dădea impresia că-i venea greu să mențină toată acea aparență de veselie.

– Nu-i lăsa să te doboare, i-am spus, în vreme ce se poza cu fratele meu.

Totul se întâmpla la scurt timp după ce primul său consilier național pe probleme de securitate fusese concediat, căzând în dizgrație, iar fisurile din mandatul său începuseră deja să apară.

Donald își ridică bărbia încleștând dinții și arătând, preț de o clipă, exact ca fantoma bunicii mele.

– Nu mă vor doborî, spuse.

Când Donald își anunțase candidatura la președinție, pe 16 iunie 2015, nu-l luasem în serios. Și credeam că nici el nu o lua în serios. Că voia publicitate gratuită pentru brandul Trump. Mai făcuse lucruri de genul ăsta înainte. Când cifrele sondajelor crescuseră în favoarea sa și după ce primi asigurări tacite din partea președintelui Rusiei, Vladimir Putin, că va face tot ce îi stă în putință să încline balanța în favoarea lui Donald, ideea unei victorii prinsese rădăcini.